

kratična sredstva za odpravo ovir: obljublajo se namreč nagrade, odnosno zagrozijo kazni. »Notranje-avstrijski gubernij je jasno opazil, da vlada na Kranjskem proti tako koristnemu šolskemu sistemu še mnogo predsodkov ter da zaradi upornosti in mlačnosti, ki izvirata iz tega, le malo učencev obiskuje šolo v razmerju s številom šoloobveznih otrok. Zato se izrečno poudarja, da naj tukajšnji gubernij pohvalno omenja one duhovske in posvetne oblasti, ki se odlikujejo glede pospeševanja šolstva, ravno tako pa naj natančno in izčrpno naznani tiste, ki posredno ovirajo napredek in razširjanje šolstva.«

* * *

DRAGOCEN OKRAS MESTNE HIŠE

Leta 1718. zgrajena mestna hiša ljubljanska je zaradi svojega z arkadami in sgrafiti okrašenega dvorišča najzlahtnejši dragulj baročne Ljubljane. Njen višek je brez dvoma prekrasni vodnjak v Ljubljani udomačenega italijanskega kiparja Francesca Robbe, ki je kot zet domačega kiparja Misleja postal tudi ljubljanski meščan. Okrog tega čudovitega vodnjaka so grupirana najlepša poslopja stare Ljubljane s škofijo, stolnico, rotovžem in drugimi bogatimi meščanskimi domovi.

Pred magistratom je torej najlepše delo najslavnejšega kiparja, kar jih je delovalo v našem mestu. Na rotovžu je pa v prvem nadstropju ohranjen njegov doprski kip cesarja Karla VI., ki je leta 1728. obiskal Ljubljano. Ljubljanci so za njegov sprejem postavili mogočen slavalok po načrtih mojstra Robbe. Ta slavalok je bil okrašen s kiparskimi deli in tudi s slikami, a osrednja figura slavaloka je bil doprski kip Karla VI., ki ga občudujemo pred veliko magistratno zbornico. Nad podobo cesarja je na slavaloku plaval veliki leseni dvoglavi orel s cesarjevim monogramom »C VI.« na prsih. Tega orla so pozneje Ljubljanci obesili na pročelje mestne hiše, od koder se je ob prevratu umaknil kot umetnina in zgodovinski spomenik pod arkade rotovškega dvorišča. Tako so nam ljubljanski mestni očetje ohranili s tega slavaloka dva kipa v mestni hiši, a dva druga kipa so postavili na pročelje cerkve sv. Florijana. Oba svetnika spominjata na ime cesarja in predstavljata Karla Velikega in Karla Boromejskega. Orel in ta dva svetnika seveda nista lastnoročno delo Robbovo, pač so pa ti dekorativni kipi izdelani v njegovi delavnici.

Vodnjak pred rotovžem in doprski kip Karla VI. na magistratu sta v Ljubljani edina dva kipa mojstra Robbe, ki ne spadata v cerkveno umetnost, saj sploh nismo poznali drugih Robbovih del posvetne vsebine in so torej njegova posvetna dela le izjeme. In ljubljansko županstvo je bilo tako srečno, da je k tema dvema izjemama moglo dodati še tretje delo in z njim olepšati krasotno dvorišče mestne hiše.

S stopnišča bokalškega gradu se je namreč pravkar preselil pod arkade magistrata čudovit drugi Robbov vodnjak.

Izpod pečin in skal curlja studenček v plitko, plemenito oblikovano kotanjo. Pod drevesom sedi na skali nežni Narcis in si ogleduje svoj lepi obraz v zrcalu tolmana. Kakor vemo iz mitologije, se je nežni Narcis pri občudovanju svoje podobe zaljubil v sama sebe.

Lepotec se ne more nagledati svojega idealno lepega obličja in še danes zamaknjeno strmi v zrcalo vodne gladine.

Deška figura Narcisa je v polovični naravni velikosti izklesana iz zlahtnega belega marmorja, ki je iz okolice Beljaka ali iz Žreč. Skale in drevo ter kotanja so iz rdečkastega marmorja z Lesnega brda, sedaj dodani podstavek je pa iz lepega temnosivega podpeškega marmorja. Umetnina stoji nasproti glavnemu vhodu magistrata onkraj dvorišča pod arkadami v okviru starih vrat, ki so nekdanj in bodo najbrž spet skozi poslopje vodile na grad. Zeleni izanski kamen portala, ki so ga v prejšnjih časih splošno uporabljali v Ljubljani, se prav učinkovito prilega rdečkastemu kamnu z Lesnega brda. Na sklepniku zazidanega portala je grb mesta Ljubljane.

Po ustnem izročilu, ki je prehajalo od roda do roda in od lastnika do lastnika Bokale, je ta vodnjak delo Francesca Robbe. Četudi mnogi o tem dvomijo, je vseeno nedvoumno dejstvo, da se nam je v tem vodnjaku ohranila izredno lepa priča ljubljanske profane umetnosti iz dobe baroka.

A. G.

Kadar potrebujete

tiskovine, knjige, brošure, prospekte, etikete, diplome, razglednice, plakate, letake, posetnice, koledarje, tiskovine za urade, trgovino in obrt ter ostale tiskovine, bodisi v eno- ali večbarvnem tisku, tedaj se izvolite obrniti na

**TISKARNA
BAKROTISK
KAMNOTISK
OFFSET-TISK
KNJIGOTISK
KLIŠARNA
ČASOPISJE
DNEVNIKI
ILUSTRACIJE**

JUGOSLOVANSKO TISKARNO

**LJUBLJANA
KOPITARJEVA
ULICA ŠTEV. 6**